වැව්බැඳි රාජ්‍යයේ වකුගඩු මාරකය

සීත පවන් රොදත්, සරසවි කුමර පහසත් සමග සෙංකඩගලට අසිරිය කැන්දන හන්තාන කන්ද දුක් කන්දක් දරා සිටින්නාක් මෙනි. හන්තාන කන්දට ඒ මත නැඟි තට්ටු ගොඩනැගිලි ගොන්න බරක් වන සෙයක් පෙනෙන්නට නැත. එහෙත් වැව් බැඳි රාජ්‍යයේ, දැයට බත සපයන ගොවි පරම්පරාව හන්තාන සිට හෙළන සුසුම් හන්තාන කන්දට පමණක් නො ව රටට ම ප්‍රශ්නයක් ව ඇති සේ ය.

ඒ බව තේරුම් යන්නට නම් මහනුවර රෝහලේ වකුගඩු ඒකකයට යා යුතු ය. නැතිනම් අනුරාධපුරට, පදවියට හෝ ගිරාඳුරුකෝට්ටේට යා යුතු ය. මේ පළාත්වල ජීවත් වන්නන් ගෙන් සියයට 5ත් 10ත් අතර දෙනා වකුගඩු සම්බන්ධ ආබාධයකින් පෙළෙති. මෑත කාලයක එනම් වසර 10ක 15ක පමණ සිට ඔඩු දුවා ඇති මේ ප්‍රශ්නය නිසා මේ වන විට රටට දැඩි බරක් වී ඇත්තේ ඒ නිසා අකර්මණ්‍ය වන මානව සම්පතත් පවුලක අයකු රෝගී වීමෙන් එකී පවුලට සිදු වන මානසික කායික සහ ආර්ථික පරිහාණියත් නොගිණිය හැකි තරම් නොවන නිසා ය. එමෙන්ම මේ රෝගීන් ගේ සුවය උදෙසා රජයට ද වියදම් කරන්නට සිදු ව තිබෙන මුදල් මෙරට ආර්ථික දේහයට දරන්නට පවා නොහැකි මට්ටමක පවතී.

උතුරු මැද පළාත ගත හොත් එහි වසරින් වසර වකුගඩු අකර්මණ්‍යතාව නිසා සිදුවන මරණ ප්‍රමාණය වැඩි වේ. අනුරාධපුර රෝහල ගත හොත් එ හි සිදුවන මරණවලින් වැඩි හරියක් ම සිදුවන්නේ වකුගඩු අකර්මණ්‍ය වීම නිසා ය. වස පානය කිරීමෙන්, හෘදයාබාධ හෝ හදිසි අනතුරු නිසා සිදුවන මරණ සියල්ල වකුගඩු මරණවලට දෙවෙනි ය. මහනුවර මහරෝහලේ වකුගඩු රෝග ඒකකයේ නිර්මාතෘ, කායික රෝග පිළිබඳ විශේෂඥ වෛද්‍ය තිලක් අබේසේකර මහතාට අනුව රෝගයට සලි වන්නන් ගෙන් සියයට 40ත් 60ත් පමණ ප්‍රමාණයක් ම ජාතියට බත සපයන ගොවි මහත්වරුන් ය. ඛේදණීය ම කරුණක් වන්නේ ඔවුන් තම පවුලේ බරපැන දරන්නන් වීම ය.

දඹුල්ලෙන් එහාට ඒ 09 මාර්ගය ඔස්සේ හෝ හබරණ මාර්ගය ඔස්සේ ගමන් යන්නකුට නිතර ම නෙත ගැටිය හැකි දසුනක් වන්නේ, එළවළු හෝ වෙනත් භෝග පුරවා ගත් ලොරි, ට්‍රැක්ටර් හෝ අත් ට්‍රැක්ටර් ඔබ මොබ යන අයුරු ය. මේ වාහන කියාපාන කතාවක් වන්නේ මෙරට කෘෂි ආර්ථිකය සම්බන්ධයෙන් උතුරු මැද කලාපය දක්වන දායකත්වයයි. කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව ට අනුව මෙම පළාතෙන් රටට ලැබෙන කෘෂි දායකත්වය විශේෂයෙන් සැලකිය යුතුය. අනෙක මෙකී කෘෂි ආර්ථිකයට පදනම වැටුණේ සියවස් ගණනාවක සිට ය. මේ දීර්ඝ කාලය පිළිබඳ ව ඇති ඓතිහාසික සටහන් තුළ ඔවුන් ගේ වකුගඩු විනාශ කරවන ලෙඩක් තිබූ බවට වාර්තා නොමැත. එහෙත් මෑතක සිට රටේ හට ගනිමින් පවතින මේ ප්‍රවණතාව දැඩි සේ සැලකිල්ලට බඳුන් කළ යුත්තකි. මේ වන මට සමස්ත ශ්‍රී ලංකාව ම සලකන කල වසරකට වකුගඩු අකර්මණ්‍යතත්ත්වයට පත් වූ රෝගීන් දෙදහසක් පමණ වාර්තා වන බව පැවසේ. අවාසනාවන්ත ම කරුණ වන්නේ මේ දෙදහස ම පාහේ රෝගය හඳුනා ගන්නා විට වකුගඩු ආබාධයේ අවසානතම මට්ටමට පැමිණ සීටීමය.

වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ලෙස මෙම රෝගීන්ට කරන්නට ඉතිරි ව ඇත්තේ වකුගඩුවල කාර්යය රුධිර පෙරණ යන්ත්‍රයකට පැවරීම හෙවත් ඩයලසිස් කිරීම (Dialysis) හෝ වකුගඩුවක් බද්ධ කිරීම ය. මේ කාර්යයන් දෙක ම අතිශය සංකීර්ණ කාර්යයන් දෙකකි. ශ්‍රී ලංකාවේ සිටින්නේ වකුගඩු රෝග සම්බන්ධ විශේෂඥ පුහුණුව ලත් වෛද්‍යවරුන් පස් දෙනෙකු පමණ ය. වකුගඩු වෘක්ක පෙරණ යන්ත්‍ර 700ක් පමණ රාජ්‍ය අංශයට අවශ්‍ය ව තිබුණ ද මේ වන මට ඇත්තේ 30ක් 40ක් පමග. මේ අතරේ මේ අවස්ථාවෙන් ප්‍රයෝජන ගන්නා ඇතැම්

චාමින්ද වාරියගොඩ

පෞද්ගලික වෛද්‍ය ආයතන තමන් වෙත රෝගීන් යොමු කරවාගෙන වෘක්ක පෙරණයට ලක් කිරීමෙන් මුදල් ගරා ගනියි.

මේ වන විට මේ දැවෙන ප්‍රශ්නයට යාන්තමක හෝ සහනයකට ඇත්තේ මහනුවර මහරෝහලේ වෘක්ක රෝග සහ වකුගඩු බද්ධ කිරීමේ ඒකකය පමණි. මහනුවර රෝහල් පරිශ්‍රයේ ම හන්තාන කඳු මධ්‍යයේ පිහිටි දර්ශනීය ගොඩනැගිලි සංකීර්ණයක් වන මෙය ආරම්භ කරන ලද්දේ වසර 2000 දී ය. විවිධ බාධක මධ්‍යයේ ඊට ජවය ලැබුණේ මශේෂඥ වෛද්‍ය තිලක් අබේසේකර ඇතුළු කිහිප දෙනකු ගේ අතිමහත් කැප වීම මත බව සඳහන් කළ යුතු ය.

මීට පෙර ඉන්දියාවේ දී හෝ පෞද්ගලික රෝහලක දී සිදුකළ යුතු වූ වකුගඩු බද්ධ කිරීමේ සැත්කම් මෙම ඒකකය හේතුවෙන් මෙරට දී සිදුකළ හැකි ව තිමේ. පසුගිය වසර පහ තුළ සිදුකොට ඇති වකුගඩු බද්ධ කිරීමේ සැත්කම් සංඛ්‍යාව 200ක් පමණ වන අතර මේ වන විට මෙම ඒකකයෙන් ප්‍රතිකා ර ලබා ගෙන ඇති රෝගීන් සංඛ්‍යාව 5000 ඉක්මවයි. මෙම ඒකකයට ප්‍රතිකාර පතා පැමිණෙන්නවුන් ගෙන් සියයට 50ක් පමණ ම නියෝජන ය කරන්නේ උතුරු මැද පළාත වීම විශේෂත්වයකි.

එහෙත් තත්ත්වය තවදුරටත් අති දුෂ්කර ම ඇත්තේ තවමත් මෙම තත්ත්වය සම්බන්ධයෙන් අපට රටක් ලෙස යා යුතු බව බොහෝ දුර නිසා ය. මෙරට පවතින ප්‍රශ්න සලකන කල මෙම තත්ත්වය ද ජාතික මට්ටමේ ප්‍රශ්නයකි. එහෙත් මේ ප්‍රශ්නයේ අක්මුල් මේ වන තුරුත් පාදා ගැන්මට අපට හැකියාවක් ලැබී නොමැත. සැකෙවින් කියතොත් රජරට වැසියන් ගේ වකුගඩුවලට මෑත කාලයක සිට මේ තරම් අපල කලක් උදා වූයේ ඇයි ද යන්න තවමත් නිශ්චිත ව නොවිසඳුණු ගැටළුවකි. ඒ සම්බන්ධ ව විවිධ මතවාද ඉදිරිපත් වෙමින් පැවතිණි.

කෙසේ වුව ද මේ සම්බන්ධයෙන් සිදුකෙරුණු පර්යේෂණයක් පදනම් කොට ගනිමින් පේරාදෙනිය විශ්වවිද්‍යාලයේ පර්යේෂක කණ්ඩායමක් අවධාරණය කරන්නේ ඇලුමිනියම් බඳුන්වල ආහාර පිසීම මෙම තත්ත්වයට හේතුව විය හැකි බව ය. මෙම ප්‍රදේශයේ භූගත ජලයේ පවතින අධික ෆ්ලෝරයිඩ් ප්‍රමාණය මේ තත්ත්වය දෙගුණ තෙගුණ කරවන බව ඔවුහු කරුණු කාරණා සහිතව පෙන්වා දෙති. ■

ගෙවිලිය මැටි ඇතිලිය අත්හැරීම මේ ඛේදවාචකයට මුල ද?

පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ රසායන විද්‍යාව පිළිබඳ මහාචාර්ය ඕ. ඒ. ඉලේපෙරුම මීට වසර දෙකකට පමණ පර්යේෂණ කටයුත්තකට අනුරාධපුරයට ගියේ ය. ජාතික ජල සම්පාදන මණ්ඩලයේ ඇරයුමක් අනුව ඔහු ගියේ මෙම ප්‍රදේශයේ ජලයේ ෆ්ලෝරයිඩ් සම්බන්ධව පර්යේෂණයක් සඳහා අවශ්‍ය පසුසෙස කරුණු සොයා බැලීම සඳහා ය. ජල සම්පාදන මණ්ඩලය ද මෙම ඛෙදනීය තත්ත්වයට පසුබිම සොයමින් සිටියේ ය.

මහාචාර්යවරයා ගේ අවධානය යොමු ව තිබුණේ ජලයේ ෆ්ලෝරයිඩ් සම්බන්ධව ය. වකුගඩු රෝගයෙන් පෙළෙන රෝගීන් සිටින නිවාස වෙත ගොස් එ හි තොරතුරු සොයා බලන මහාචාර්යවරයාට නිබඳව ම නිරීක්ෂණය කළ හැකි දසුනක් මේ ගොවි නිවෙස්වල වළං මැස්සෙන් දිස් වෙයි. ඒ සෝදා අසුරා ඇති ආහාර පිසින බඳුන් ය. සාමාන්‍යයෙන් දර ලිපේ ආහාර පිසින ගෙවිලියන් මැටි වළඳක තම ආහාර පිසිනු ඇති ය යන්න එක්වර ම අපේ මනසට නැගෙන සිතුවම වුව ද ඔහු ගිය නිවාස වලින් සියයට සියයක් ම පාහේ ඇළුමිනියම් බඳුන්වලින් ආහාර පිසින බව ඔහුට නිරීක්ෂණය කළ හැකි විය. මේ ගැන මහාචාර්යවරයාට කුකුසක් ඇති මය. මහදිවුල්වැව දී මේ ගැන විශේෂ අවධානයක් යොමු කළ මහාචාර්ය ඉලේපෙරුම මේ වළං මැසි සම්පයට ගියේ ය. ඇළුමිනියම් බඳුන් අතට ගත් ඔහුට දකින්නට හැකි වූයේ මේ සෑම බඳුනක ම පාහේ සියුම් ලෙස සිදුරු ම ඇති බව ය. ඇතැම් බඳුන් විවිධ ද්‍රව්‍ය යොදා පිළියම් කර ඇති අයුරු ද ඔහුට දැක ගත හැකි විය.

මෙම ප්‍රදේශයේ ජනතාව භාවිත කරන ජලය සම්බන්ධව පර්යේෂණ කරන්නට ගිය මහාචාර්ය ඉලේපෙරුම ඇතුළු පර්යේෂකයෝ වෙනස් ආකාරයකට සිතන්නට පටන් ගත් හ. හේතුව ෆ්ලෝරයිඩ් සහ ඇලුමිනියම් සම්බන්ධයෙන් අනපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල අත් විය හැකි බවට මේ වන විටත් රසායන විද්‍යා ලෝකයේ විවිධ පර්යේෂණාත්මක සාධක ලැබී ඇති නිසා ය. ඇමෙරිකාවේ මීයන් ඇසුරේ සිදුකෙරුණු පර්යේෂණයක දී ඇලුමිනියම් සහ ෆ්ලෝරයිඩ් එක් වී වකුගඩුවලට හානි කරවන බව සොයා ගැනුණි

යමක වග්ග

මනෝ පුබ්බංගමා ධම්මා
මනෝ සෙට්ඨා මනෝමයා
මනසා චේ පසන්නේන
භාසති වා කරෝති වා
තතෝනං සුඛමංවේති
ඡායා ව අනපායිනී

සියලු දහම් විඳීම්, හැඳිනීම්, රැස්කිරීම්, සිත පෙරටුව එයි, සිතින්ම සිදුවෙයි. කියන්නේ නම් යමක් පහන් සිතකින් කරන්නේ නම් යමක් පහන් සිතකින් සැපත මයි ඔහු පසු පස එන්නේ සෙවනැල්ල සේ තමා අත්නොහැර යන.

Mano pubbangama dhamma
Mano setta manomaya
Mansa ce pasannena
Bhasati va karothi va
Tato nam sukhamanveti
Chaya va anapayini

Mind is the forerunner of [all good] state,
Mind is chief; mind-made are they.
If one speaks or acts with pure mind,
Because of that, happiness fallows one,
Even as one's shadow that never leaves.

නිදාන කථාව

සැවැත් නුවර ඉසුරුමත් වූ මසුරු බමුණෙක් විය. හේ දනට පිනට කිසිවක් නොදී මසුරු කමින් ධනය රැස් කළේය. කොතරම් මසුරුද යත් ඔහුගේ කෑම බීම පවා ඉතාම කටුකය.

කිසිවක් කිසිවෙකුට නොදෙන නිසා ඔහුට අදින්න පුබ්බක යන නම පට බැදුණේය. මේ මසුරු සිටුහට මට්ටකුණ්ඩලී නම් පුතෙක් විය. ඒ නම සැදුණේද මේ පුතුගේ කණෙහි කැටයම් නැති ආභරණ දෙකක් පැළඳු හෙයිනි.ඒ රන් කරුවන්ට මුදල් දීමට ඇති ලෝභය නිසා වෙනි. ලෝභකම කොතෙක්ද යත්, පුතුට සිප් සතරද ලබා නොදුන්හ. එනිසාම නැණ නුවණ දියුණුවට මගක් නො සැලසුණේය.

මේ පුතු වියතෙක් නොවුනත් ගුණවතෙකි. පවෙන් වැළකුණෙකි. පියාගේ මසුරු කම නිසාම පුතුට කෑම බීම ඇදුම් පැළඳුම් පවා රිසි සේ නොලැබුණි. එහෙත් ඒ බමුණු පියාට ඒ ධනයෙන් කයට-සිතට පීඩාවක් මිස සැනසුමක් නැති විය. සැපයෙන් වැළකී වැඩෙන පුතු නිසි පෝෂණයක් නොවුයෙන් ගිලන් වුයේ ය. මුදල් වියදම් වේ යැයි සිතා බෙහෙත් නොකල නිසා රෝගය බලවත්ව මරු වසඟව වැතිර සිටියේ ය.

පියාට දරුවාගේ ලෙඩේ බලවත් බව දැනී, ලෙඩා බැලීමට හෝ මිය ගිය කල ගෙට එන අය ධනය දකීවියි සිතා පුතු ගෙතුලින් ගෙන එළියේ පිළක නිදිකර වුයේ ය. මේ සිදුවීම දිවසින් දුටු බුදු පියාණෝ මට්ටකුණ්ඩලී වෙනුවෙන් ම ඔහුගේ නිවස අසලින් වැ" අතර ඒ බුදු පියාණෝ දැක මට්ටකුණ්ඩලීගේ සිත පැහැදුණේය.එහෙයින් මිය යමින් සිටි ඔහුට පරලොවෙහි පිළියම් ලැබුණේය. ඒ බුදු රජුන් දැක ඇති වූ පහන්සිත නිසා කලුරිය කර දෙව්ලොවෙහි උපන්නේය. ඒ නිමිති කර බුදුපියාණන් වහන්සේ පහන් සිතින් කෙරෙන කුසල් පසු පස්සේ ලුහු බැඳ සෙවනැල්ල සේ ගොස් සැප ලබා දෙන බව වදාළ සේක.